

El Call dintre de la ciutat medieval

El Call dentro de la ciudad medieval

The Call within the medieval city

El Call Major i el Call Menor de Barcelona al segle XIII, amb indicació de la muralla romana.

El Call Mayor y el Call Menor de Barcelona en el siglo XIII, con indicación de la muralla romana.

The Greater Call and the Minor Call of Barcelona in the 13th century, with indication of the Roman wall.

Hipòtesi de Hypothesis de Hypothesis by Albert Cubeles, Ferran Puig
Dibuix de Dibujo de Drawn by Albert Cubeles

La primera notícia documental de l'existència d'un barri jueu a Barcelona data del segle XI, quan s'esmenta un carrer que *solebat ire ad callem judaicum*. La paraula call significava «carrer petit» o «carreró»; més tard, va passar a designar el conjunt de carrers on vivien els jueus. La comunitat de jueus rebé el nom d'*aljama*. El Call ocupà gairebé tot el quadrant nord-oest de l'antiga colònia romana de Barcino. La trama urbana d'aquest sector és hereva, en part, de l'urbanisme romà. Tot sembla indicar que alguns carrers, com el de Sant Sever, el de Sant Domènec o el de Sant Honorat, són pervivències d'antics carrers romans.

La comunitat jueva de Barcelona va tenir un paper important, i els comtes/reis confiaren a jueus càrrecs públics com el de batlle, recaptador d'impostos o ambaixador. A més a més, els jueus van contribuir a l'expansió comercial de la ciutat. Després de l'assalt al Call l'any 1391, el barri s'obrí a nous habitants i el municipi intervingué en la nova urbanització. Es reconstruïren alguns edificis, però els canvis van ser lents. No fou fins al segle XVI que s'aixecaren noves construccions. Cap de les sinagogues del Call Major es convertí en església, tal com va passar en moltes ciutats; aquesta circumstància únicament es va donar a la sinagoga del Call Menor.

La primera noticia documental de la existencia de un barrio judío en Barcelona data del siglo XI, cuando se cita una calle que *solebat ire ad callem judaicum*. La palabra call significaba «calle pequeña» o «callejón»; más tarde, pasó a designar el conjunto de calles en las que vivían los judíos. La comunidad de judíos recibió el nombre de *aljama*. El Call ocupó casi todo el cuadrante noroeste de la antigua colonia romana de Barcino. La trama urbana de este sector es herencia, en parte, del urbanismo romano. Todo parece apuntar a que algunas calles, como las de Sant Sever, Sant Domènec o Sant Honorat, son pervivencias de antiguas calles romanas.

La comunidad judía de Barcelona tuvo un papel destacado; los condes/reyes confiaron a los judíos cargos públicos como el de *batlle* (baile), recaudador de impuestos o embajador. Además, los judíos contribuyeron a la expansión comercial de la ciudad. Tras el asalto al Call en 1391, el barrio se abrió a nuevos habitantes y el municipio intervino en la nueva urbanización. Se reconstruyeron algunos edificios, pero los cambios fueron lentos. Hasta el siglo XVI no se alzaron nuevas construcciones. Ninguna de las sinagogas del Call Major se convirtió en iglesia, tal como pasó en muchas otras ciudades; esta circunstancia únicamente se dio en la sinagoga del Call Menor.

The first documentary record of a Jewish quarter in Barcelona dates from the 11th century, mentioning a street that *solebat ire ad callem judaicum* ("which used to lead to the Call of the Jews"). The word call meant "little street" or "alley" and in time it came to designate the whole set of streets inhabited by the Jews. The Jewish community was called the *aljama*. The Call occupied almost the entire north-west sector of the old Roman colony of Barcino. Indeed, the urban fabric of this sector is, in part, the successor to the original Roman layout and everything seems to indicate that some streets, such as those of Sant Sever, Sant Domènec and Sant Honorat, are direct carry-overs from ancient Roman times.

Barcelona's Jewish community played an important role in the life of the city and the count-kings entrusted Jews with key public offices such as those of bailiff, tax-collector or ambassador. Moreover, the Jews contributed to the city's commercial expansion. After the assault on the Call in 1391, the quarter opened up to new inhabitants and the municipality took part in the renewed urban development. Some constructions were rebuilt but changes were slow in taking place and new buildings did not come to be erected until the 16th century. None of the synagogues of the Greater Call became churches, contrary to what happened in many other cities, with such a transformation occurring here only at the synagogue of the Minor Call.

El Call en la Barcelona actual

El Call en la Barcelona actual

The Call within today's Barcelona

El traçat dels carrers medievals del Call Major ha experimentat pocs canvis històrics. Excepte en comptades ocasions, com l'alineació del carrer de Sant Honorat per Garriga i Roca o la transformació de la plaça de Sant Jaume, no va ser inclòs en els plans de reforma del segle XIX i XX: l'únic canvi destacat és la plaça de Manuel Ribé. En l'espai del Call Menor s'han produït més canvis; la sinagoga fou reconver-tida en església de la Trinitat i més tard s'amplià a convent. La construcció del carrer de Ferran en el segle XIX comportà la desaparició de l'últim vestigi del Castell Nou i la de la plaça de la Trinitat. Més important ha estat la modificació dels edificis medievals, transformats en cases de veïns arran del creixement de la ciutat industrial dins de muralles.

El trazado de las calles medievales del Call Mayor ha experimentado pocos cambios históricos. Excepto en contadas ocasiones, como la alineación de la calle de Sant Honorat por Garriga i Roca o la transformación de la plaza de Sant Jaume, no fue incluido en los planos de reforma de los siglos XIX y XX: el único cambio destacado es la plaza de Manuel Ribé. En el espacio del Call Menor se han producido más cambios; la sinagoga fue reconvertida en iglesia de la Trinitat y posteriormente ampliada a convento. La construcción de la calle de Ferran en el siglo XIX comportó la desaparición del último vestigio del Castell Nou y la de la plaza de la Trinitat. Más importante ha sido la modificación de los edificios medievales, transformados en casas de vecinos a raíz del crecimiento de la ciudad industrial en el interior de las murallas.

The layout of the medieval streets of the Greater Call has undergone few historical changes. Except on rare occasions, as happened with the alignment of Carrer de Sant Honorat by the architect Garriga i Roca or the transformation of Plaça de Sant Jaume, the Greater Call was not included in the renovation plans of the 19th and 20th centuries: the only notable change occurred at Plaça de Manuel Ribé. The changes have been more numerous in the area of the Minor Call: the synagogue was turned into the Church of La Trinitat and it was later enlarged to house a convent. The construction of Carrer de Ferran in the 19th century led to the disappearance of the last vestige of the fortress Castell Nou and of the square called Plaça de la Trinitat. More important was the modification of the medieval buildings, which became tenement houses as the industrial Barcelona grew within the city walls.

Plaça de Sant Jaume

Plaça Reial

Santa Maria del Pi

La Rambla